

**ДЕВІАЦІЯ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

Вікторія Звскова

*кандидат педагогічних наук, доцент
Ізмаїльський державний гуманітарний університет*

Злагоджена робота сім'ї та школи є дуже важливим компонентом, коли йде мова про девіантну поведінку учнів, що визначає вивчення сім'ї з усіх ракурсів, умов та методів виховання школяра, коректування методів виховання та внутрішніх сімейних відносин, а також попередження чи розв'язання сімейних непорозумінь.

Девіантна поведінка – (відхильна поведінка) – поведінка індивіда або групи, яка не відповідає загальноприйнятим нормам, внаслідок чого відбувається порушення цих норм [4, с. 226].

Як свідчать дослідження проведені багатьма вченими, серед них Г. Бочкарьова, І. Дубровіна, С. Карпенчук, І. Козубовська та іншими вказують на те, що позитивна атмосфера в сім'ї є вагомим ознакою у запобіганні впливу негативних зовнішніх факторів. Велике значення має сім'я та сімейне виховання для дітей, котрим потрібна допомога психіатра. Причиною їхнього захворювання могли бути сімейні сварки, пияцтво батька чи матері, неправильність виховання. Тому важливою є співпраця сім'ї та навчального закладу для профілактики ненормативної поведінки учнів [3, с. 65].

Зазначимо, що зміни, які відбуваються в суспільстві сьогодні та нестандартні погляди на структуру сім'ї, знижують цінність сім'ї, як такої. Сім'я втрачає свої первинні цінності, та й моральні цінності не дуже актуальні в сучасних сім'ях. Усюди суцільна байдужість вбиває все людське в відносинах, що є наслідком моральних злочинів проти дітей: насильство, зречення та торгівля.

Провівши певні дослідження вчені виділили певні соціальні категорії, де діти найбільше піддавались насильству: перші – це коли хтось із батьків страждає від алкогольної залежності; другі – це коли хтось із батьків помирає, або дитина залишається круглою сиротою під опікою родичів. Можна вважати, що в сім'ї, де помер батько, а є вітчим – діти піддаються частіше сексуальному насиллю. Також західноєвропейські фахівці називають і фінансові проблеми сім'ї, або просто батьки не вміють любити, бо самі в дитинстві зазнали насилля. Але найчастіше діти потерпають від насилля в неблагополучних сім'ях.

Провівши сотні досліджень, науковці створили певну класифікацію сімей: сім'я, де батьки байдужі та жорстокі по відношенню до дитини; де немає певних контактів на рівні емоцій, хоч сім'я може мати вигляд благополучної, тоді дитина шукає потрібних емоцій за межами сім'ї; сім'я, де панує надмірна опіка, яка призводить до того, що дитина недоглянута, росте соціальним овочем; де дитина є царем і богом, все їй і все для неї; сім'я, яка не володіє високим рівнем інтелекту, неповні сім'ї та низьким матеріальним забезпеченням. Такі сім'ї не ростять проблемних дітей як таких, але не можуть дати їм належне виховання; конфліктні, в яких ніхто з батьків не хоче змінювати свій характер чи не терплять один одного; сім'ї з неправильним уявленням можливостей власних дітей.

Одним з найбільш шкідливих факторів, які руйнують емоційну, моральну та виховну систему дитини, є заробітчанство. На превеликий жаль, в сучасній Україні сімей, які виховують своїх дітей в режимі он-лайн становить ліву частку в порівнянні із іншими видами неблагополучних сімей. Відсутність батьківського виховання, любові та контролю провокує дітей на некоректну поведінку, що відображається на спілкуванні з однолітками, вчителями та знижує рівень успішності учня.

Для того, щоб мінімізувати розвиток девіантної поведінки в молодших школярів, потрібно працювати з батьками не тільки класному керівникові, а й шкільному психологові, який спостерігає за учнем та контролює його психологічні та емоційну

поведінку. Часто батьки через брак часу і не підозрюють про проблеми в житті їхньої дитини, тому необхідна співпраця з педагогічним колективом, щоб не допустити загострення ситуації. До такої взаємодопомоги повинні прагнути не тільки вчителі, а батьки також, адже в сім'ї формується характер та соціальна поведінка учня.

Для ефективності такої взаємодії потрібно максимально батьків залучати до шкільного життя, не тільки батьківські збори чи індивідуальні бесіди, також тематичні вечори, виступи, перегляди кінофільмів, екскурсії, ігри, квести тощо. Важливе місце у педагогічній роботі з батьками займає просвітницька робота, яка ставить перед собою мету, унеможливити порушення у сімейному вихованні. Для того щоб підвищити рівень педагогічної просвіти батьків, акцентувати на тому, що негативно атмосфера, конфлікти на неприязнь між батьками згубно впливає на формування психіки їхньої дитини. також слід наголосити, що все, що відбувається в сім'ї так чи інакше залишить своє відображення на формуванні характеру, емоційного та морального стану, соціалізації дитини.

Профілактична робота з такими сім'ями проводиться із участю соціального працівника та психолога, може бути як колективна терапія, так і особистісна.

Одним із видів співпраці з батьками можуть бути відкриті уроки для батьків, рині лекції чи конференції, що включають питання виховання. Але все повинно проходити на гуманістичних засадах, пріоритетом повинна бути дитина та її проблеми.

Отже, для профілактики неправомірної поведінки молодшого школяра, обов'язково потрібна спільна робота соціального педагога та класного керівника з сім'єю учня, яких схильний до девіантної поведінки. Обидві сторони зобов'язані дотримуватися демократизму та гуманності, і працювати тільки в інтересах дитини, щоб виховати гідного громадянина із прекрасним майбутнім. Удосконалення відносин між навчальним закладом та батьками дасть можливість ефективніше реагувати на такі прояви поведінки та знижувати або й унеможливити їх розвиток та поширення, а також поліпшити норми та методи виховання підростаючого покоління в суспільстві.

1. Аймедов К. В. (2012). *Особливості особистості підлітків, які страждають на комп'ютерну залежність*. Наука і освіта: журн. Півд. наук. Центру НАПН України. № 6. С. 9-13.

2. Егоров А. Ю., Игумнов С. А. (2010). *Клиника и психология девиантного поведения*. Санкт-Петербург: Речь. 398 с.

3. Золотова Г.Д. (2013). *Сучасні соціально-педагогічні погляди на проблему адиктивної поведінки дітей*. Соціальна педагогіка: теорія та практика. №1. С. 61-70.

4. Рацул А. (2007). *Педагогічні умови родинно-сімейного виховання дітей*. Рідна школа. №4. С. 53-56.

АНАЛІЗ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ У СОЦІУМІ

Вікторія Крецу

студентка педагогічного факультету

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Науковий керівник – доц. Баитовенко О.А.

Сучасний соціум потребує від майбутнього фахівця готовності вступити в суспільну, корисну, активну діяльність здоровою, повноцінною особистістю. Від молодих фахівців потребується здатність не лише вирішувати соціальні завдання, але й створити здорову родину, виховувати здорових нащадків. Але слід ураховувати, що сучасне стрімке життя не зменшує, а збільшує ризики для здоров'я в сучасних мінливих умовах суспільства та довкілля, що потребує сформованості належного рівня культури та здоров'язберезувальної компетентності [1, с. 20; 2, с. 132]. Безумовно, каталізатором